

TÜM ÜCRETLİLERİN GÜNCEL ORTAK TALEBİ NE OLMALI?

28 Haziran 2023

Yıldırım Koç

Türkiye’de 27 Mart 1994 günü yerel yönetim seçimleri yapılacaktı. Türk-İş, seçimler öncesinde “Siyasi Partilerden Hesap Sor!” isimli bir broşür yayımladı ve dağıttı. 29 yıl önce yayımlanan bu broşürde işçi sınıfının siyasal alandaki bağımsız gücünün örgütlenmesi ve etkili bir biçimde kullanılması konusunda görüşler ifade ediliyordu. İşçilerin, sınıf çıkarları doğrultusunda oy kullanmaları isteniyordu. Broşürde bu konuda yer alan bazı görüşler şöyleydi (Keşke bu görüşler Türk-İş tarafından bugün de savunuluyor olsa. Broşüre erişim: <https://www.yildirimkoc.com.tr/usrfile/1629915005b.pdf>):

“Türk-İş, işçi sınıfımızın üretimden gelen gücünü geçtiğimiz yıllarda etkili bir biçimde kullanmıştır. Türk-İş’in temsil ettiği kitlenin bir de seçmen olarak gücü, siyasal alanda gücü vardır.

“Türk-İş, doğrudan temsil ettiği kitlenin ve kendisine destek verenlerin siyasal gücüyle, iktidarları muhalefet, muhalefetleri iktidar yapacak güçtedir; bu alandaki gücünü yetkili organlarında alınan kararlar doğrultusunda, gün geçtikçe daha da arttırmaktadır.

“Devletimizin vatandaşına sahip çıkması ve dar gününde onun yanında olmasını sağlayabilmek için, siyasal alanda bağımsız güce ihtiyacımız vardır.

“Son dönemde ülkemizde vatanın bütünlüğüne ve laikliğe yönelik saldırılar artmıştır. Bölücü terör de, laiklik düşmanları da, Atatürk’e ve onun temsil ettiği çağdaş uygarlık ülküsüne saldıranlar da, demokrasinin ve işçi sınıfının düşmanıdır. Bu düşmanlarla etkili bir biçimde mücadele edebilmek için siyasal alanda bağımsız güç gereklidir.”

29 yıl önce Türk-İş tarafından yayımlanan bu broşürde, siyasal partilere şu sorunun sorulması isteniyordu: “Sendikali işçilerin çoğunun ücretinin Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından hazırlanan Kentsel Yerler Tüketici Fiyatları Endeksi hesaba katılarak hesaplandığı biliniyor. DİE’de Türk-İş’in bir temsilcisinin bulunmasını ve Dünya Bankası ve IMF’ye ayrıntılı şekilde verilen bilgilerin Türk-İş’e de verilmesini öneren bir yasa tasarınız var mı?”

Bu tarihlerde Türk-İş’te genel başkan danışmanı olarak çalışıyordum. Devlet İstatistik Enstitüsü’ne bir yazı yazarak, tüketici fiyatları endeksinin (TÜFE) hesaplanması sürecine Türk-İş’ten de bir uzmanın gözlemci olarak katılmasını talep ettik. DİE, bu talebi reddetti.

Türk-İş’in 29 yıl önce gündeme getirdiği konunun günümüzde işçi ve kamu çalışanı sendikaları konfederasyonları tarafından yeterince dile getirilmemesi gerçekten üzücü.

Eski adıyla Devlet İstatistik Enstitüsü’nün (DİE) günümüzdeki adı Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK). TÜİK’in açıkladığı TÜFE’nin güvenilirliğinin kalmadığı konusunda geniş bir görüş birliği var.

Siyasi iktidar ve işverenler, ücret artışlarının belirlenmesinde TÜFE’nin temel alındığı koşullarda, parasal ücretler artırılırken gerçek ücretleri düşürmede TÜFE’yi etkili bir biçimde kullanıyor. TÜFE’nin doğru bir biçimde belirlenmesi yalnızca işçilerin değil, aynı zamanda kamu çalışanlarının ve emekli-dul-yetimlerin de ortak talebi.

Türk-İş’in 29 yıl önce gündeme getirdiği talep günümüzde daha da geliştirilmelidir. Fiyat artışları, (farklı gelir grupları için ayrı ayrı) doğru biçimde işçilerin, kamu çalışanlarının, emeklilerin, işverenlerin ve siyasal iktidarın temsilcilerinden oluşan bağımsız bir yapı tarafından belirlenmelidir. Bu yapı, TÜİK ile yakın bir işbirliği halinde ve onun verilerine erişme olanağından yararlanarak çalışmalı, fiyatların düzeyini ve artışını incelemeli ve ücret ve emekli aylığı artışlarında temel alınacak rakamları belirlemelidir.

Bu yapılmazsa, parasal ücretler artarken, TÜİK’in TÜFE’si sayesinde gerçek ücretler düşürülmeye devam edilir.